

Yhteisöllisen hyvinvointityön vuosikello

PERUSOPETUS

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on opiskeluhoollon ensisijainen toteutusmuoto ja kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville. Sen tavoitteena on vahvistaa koko kouluyhteisön hyvinvointia, osallisuutta ja turvallisuutta. Yhteisöllisessä työssä edistetään oppilaiden oppimista, terveyttä sekä psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia, ja luodaan tasa-arvoinen, esteetön ja myönteinen oppimisympäristö.

Yhteisöllinen opiskeluhoolto ei ole erillinen toimenpide tai palvelu, vaan se on osa koulun arjen toimintaa. Vastuu hyvinvoivan ja turvallisen kouluyhteisön rakentamisesta kuuluu kaikille, ja erityinen vastuu on yksikön johdolla. Toimintaa johdetaan ja kehitetään yksikkökohtaisessa opiskeluhooltoryhmässä, joka kokoaa yhteen koulun henkilöstön ja opiskeluhoollon asiantuntijat.

Miksi?	Miten?
Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, johon kuuluu fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus. Opiskeluhoollon painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä, jossa varhainen tunnistaminen, osallisuuden vahvistaminen ja hyvinvoinnin seuranta muodostavat kokonaisuuden.	Yhteisöllistä opiskeluhooltoja toteutetaan suunnitelmallisesti Lohjan kaupungin kuntatason opiskeluhooltosuunnitelman mukaisesti. Yhteisöllisen hyvinvointityön vuosikello toimii yksiköiden työvälineenä, joka jäsentää lukuvuoden yhteisöllistä opiskeluhooltotyötä ja varmistaa sen jatkuvuuden. Vuosikellon rinnalla käytettävä yksikkökohtainen opiskeluhoollon tarkistuslista konkretisoi kuntatason linjaukset käytännön toiminnaksi. Se auttaa suunnittelemaan, dokumentoimaan ja arvioimaan toimenpiteitä sekä seuraamaan hyvinvointitavoitteiden edistymistä. Työtä tehdään moniammatillisesti ja yhteistyössä oppilaiden, hooltajien ja eri asiantuntijoiden kanssa. Toimintaa ohjaavat selkeät rakenteet ja toimintamallit, jotka sovitetaan yksikön omiin tarpeisiin. Tämä yhteinen vuosikellopohja tarjoaa perustan, jota yksiköt täydentävät omilla painotuksillaan.

1. Perusopetuslaki (628/1998, muut. 1288/2023) 29 §
2. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013, muut. 1217/2023)
3. Lohjan kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelma
4. Valtioneuvoston asetus perusopetuksen ja oppimisen tuen toimeenpanosta
5. Lohjan kaupungin kuntatason opiskeluhooltosuunnitelma

	Elokuu		Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu
Yhteisöllinen hyvinvointityö	☐ opiskeluhuollon toimijat sekä toimintatavat tutuksi oppilaille ☐ järjestyssäännöt ☐ koulukuljetuksen ohjeet ☐ uusien opettajien perehdytys ☐ vanhempainillat ☐ siirtymävaiheiden aikataulu ☐ infokirje hyvinvointiopetuksesta vanhemmille (esim. KouluKunnossa Yhdessä -hyvinvoinnin vuosikello)		☐ lukuvuosisuunnitelma ☐ kriisisuunnitelma ☐ pelastussuunnitelma ☐ poistumisharjoitus ☐ alkusammutuskoulutus ☐ suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä, syrjinnältä ja väkivallalta ☐ tuen suunnitelman päivittäminen	☐ terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastus, loka-joulukuussa, joka 3.vuosi ☐ oppilaskunnan ja vanhempainyhdistyksen toiminnan varmistaminen		
	Tarvittaessa esim. kiusaamiskyselyt					
	Yhteisöllisyys		Mielenterveys ja arjen selviytymistaidot	Itsetuntemus	Tunnetaidot	Empatia ja myötätunto
	Kansainvälinen nuorten päivä		Kodin ja koulun päivä Liikenneturvallisuusviikko Harrastusviikko Lohjalla	Maailman ruokapäivä Kouluviihtyvyysviikko Univiikko	Lapsen oikeuksien päivä/viikko Ehkäisevän päihdetyön viikko Mielenterveysviikko SuperDigikoulu (digihyvinvointi)	Ihmisoikeuksien päivä Kansainvälinen vammaisten päivä
	Teemaviikot					
Kyselyt/ mittaukset	Move! -mittaukset (5.-&8.lk)					
		FUNA osaaminen ja hyvinvointi (3.-9.lk)	Hyvinvointikysely (1.-9.lk) vk 40-41			
Yhteisöllinen hyvinvointi-ryhmä (YHR)	Yhteisöllinen hyvinvointiryhmä (YHR) suunnittelee, toteuttaa ja arvioi yksikön yhteisöllistä opiskeluhuoltotyötä. Ryhmän työskentely on osa koulun johtamisrakenteita, ja sen toiminta perustuu kuntatason opiskeluhuoltosuunnitelmaan, vuosikelloon ja yksikkökohtaiseen tarkistuslistaan. Lukuvuoden aloitus, ensimmäisessä kokouksessa (elokuu–syyskuu): - tarkastellaan edellisen lukuvuoden hyvinvointityön kokemuksia ja tuloksia - asetetaan lukuvuoden painopisteet ja aikataulu - käsitellään viimeisimmän hyvinvointikyselyn sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn tulokset - sovitaan tarvittavista kehittämistoimenpiteistä ja viestinnästä työyhteisölle Rehtori esittelee kuntakohtaisen opiskeluhuollon arvioinnin tulokset ja nostaa esiin ajankohtaiset kehittämistarpeet.			Työskentelyn teemat ja seuranta, ryhmän työskentelyssä voidaan käsitellä esimerkiksi seuraavia teemoja: - koulun arvot ja toimintakulttuurin vahvuudet - poissaolojen seuranta - hyvinvointikyselyiden tulosten tarkastelu - kiusaamisen, väkivallan, häirinnän ja syrjinnän seurantatiedot - oppilaiden ja huoltajien osallisuuden vahvistaminen - kouluyhteisön ja henkilöstön hyvinvointia tukevat toimet - yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen kanssa		
Yksilökohtainen opiskeluhuolto	Lukuvuoden aluksi sovitaan opiskeluhuollon toimijoiden kanssa konsultaatiokäytänteistä. Käytänteistä tiedotetaan koko henkilökuntaa, vanhempia ja oppilaita. Konsultaatio ja tiedottaminen palveluista jatkuu koko lukuvuoden ajan. Oppilaiden hyvinvointia ja tuen tarvetta arvioidaan koko vuoden ajan.					

	Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu
Yhteisöllinen hyvinvointityö Yksikön omat Hyvinvointi-opetusteemat (KouluKunnossa hyvinvoinnin vuosikello) Teemaviikot Kyselyt/ mittaukset Suunnitelmien arviointi	☐ kouluun ilmoittautumiseen ja yhteishakuun liittyvistä tehtävistä sopiminen		☐ tulevien 1.- ja 7.-luokkalaisten vastaanoton suunnittelu ja työnjaosta sopiminen	☐ tulevien 1.- ja 7.-luokkalaisten vanhempainilta ☐ pedagogisten asiakirjojen tarkistus	☐ oppilaiden kouluihin tutustumiset (kaikki siirtymävaiheet)
	Tarvittaessa esim. kiusaamiskyselyt				
	Kaveritaidot ja ristiriitojen ratkaisu	Media ja hyvinvointi	Kohti unelmia	Rentoutuminen ja rauhoittuminen	Arviointi
	YK:n kansainvälinen koulutuksen päivä NouHätä-kampanja (8.-luokille)	Osallisuusviikko Mediataitoviikko (digiturvallisuus) Uutisten viikko 112-päivä Vihreän lipun päivä	Tasa-arvon päivä (Minna Canthin päivä) Rasisminvastainen viikko	Earth Day Maaailman terveyspäivä	Unelmien liikuntapäivä Kansainvälinen perheiden päivä
	Liikunta- ja harrastuskysely		Kouluterveyskysely THL (4.-5.lk, joka toinen vuosi)	Kouluterveyskysely THL (8.-9.lk, joka toinen vuosi)	
			Hyvinvointikysely (helmi-maaliskuu, 1.-9.lk) vk 9-10	Huoltajakysely	
				Lukuvuosisuunnitelman arviointi	
Yhteisöllinen hyvinvointi ryhmä (YHR)	Tietoperustainen arviointi Yhteisöllisen hyvinvointiryhmän päätöksenteko perustuu ajankohtaiseen tietoon. Kokouksissa käsitellään esimerkiksi: - kouluterveys- ja hyvinvointikyselyiden tulokset - Move!- ja FUNA-mittausten tulokset - poissaolo- ja turvallisuusseurannan havainnot Tulosten perusteella arvioidaan aiemmin sovittujen toimenpiteiden vaikutuksia ja sovitaan tarvittavista jatkotoimista. Arviointitietoa hyödynnetään myös yksikkökohtaisen opiskeluhuollon tarkistuslistan päivittämisessä.			Arviointi ja kehittäminen Lukuvuoden lopussa YHR arvioi yhteisöllisen hyvinvointityön toteutumista ja vaikuttavuutta. Arvioinnissa pohditaan: - miten asetetut tavoitteet ja painopisteet saavutettiin - vastasiko toiminta oppilaiden ja yhteisön tarpeisiin - miten osallisuus, yhteistyö ja tiedonkulku toteutuivat - mitä kehittämistarpeita seuraavalle lukuvuodelle tunnistetaan Arvioinnin perusteella YHR valmistelee seuraavan lukuvuoden painopisteet ja toimenpiteet sekä aikatauluttaa osallistumisen kuntatason opiskeluhuollon arviointikyselyyn. Arviointi ja kehittämistyö varmistavat, että yhteisöllinen opiskeluhuolto on jatkuvaa, osallistavaa ja tietoon perustuvaa.	
Yksilökohtainen opiskeluhuolto	Oppilaiden hyvinvointia ja tuen tarvetta arvioidaan koko vuoden ajan. Tapauskohtainen tiedonsiirto opiskeluhuollollisissa asioissa (alkuopetukseen, yläkouluun ja toiselle asteelle siirryttäessä). Lukukauden loppuksi opiskeluhuollon palveluiden työntekijät arvioivat omaa toimintaansa (tilastotiedot asiakkuuksista, käyntisyistä jne., palveluiden saatavuudesta).				

OHJE VUOSIKELLON KÄYTTÖÖN

Tarkoitus

Vuosikello yhdessä tarkistuslistan kanssa tukee yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnitelmallista toteutusta ja varmistaa, että Lohjan kuntatason opiskeluhoitosuunnitelman tavoitteet toteutuvat kaikissa yksiköissä. Sen avulla rakennetaan toimintakulttuuria, joka vahvistaa oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointia, osallisuutta ja turvallisuutta.

Toimintakulttuuri

Yhteisöllinen hyvinvointityö on osa koulun toimintakulttuuria – siihen kuuluvat yhteiset arvot, periaatteet ja vuorovaikutuksen mallit, jotka ohjaavat arjen toimintaa. Yksiköissä on tärkeää pohtia myös epävirallisia sääntöjä ja käytänteitä, jotka vaikuttavat arjen ilmapiiriin ja siirtävät aikuisten arvot ja asenteet oppilaille.

Sisällöt ja teemat

Vuosikello kokoaa yhteen yhteisöllisen hyvinvointityön keskeiset rakenteet ja yksikön omat toiminnot.

Siinä näkyvät sekä ne periaatteet ja toimintamallit, joilla kouluyhteisö vahvistaa oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointia, että yksikön itse suunnitellut toimet ja tapahtumat lukuvuoden aikana.

Vuosikello ohjaa yksiköitä huomioimaan sekä viralliset säännöt, toimintamallit ja arvot että arjen käytännöt ja yhteisön omat vahvuudet. Se tekee näkyväksi yhteisöllisen hyvinvointityön jatkuvuuden ja auttaa sovittamaan kuntatason linjaukset osaksi koulun arkea.

Hyvinvointiopetus on osa opetussuunnitelmaa, ja koulut käyttävät vuosikelloa oppilaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin ja turvallisuuden lisäämiseksi. Tähän vuosikelloon on koottu KouluKunnossa hyvinvoinnin vuosikellon mukaiset hyvinvointiopetuksen teemakuukaudet. Lisätietoa [Hyvinvointiopetus-sivulta](#). Teemat kirjataan koulun toimintasuunnitelmaan ja tiedotetaan koteihin – tavoitteena on myös huoltajien osallisuus.

Tietoperustainen suunnittelu

YHR suunnittelee ja johtaa hyvinvointityötä tietoperustaisesti.

Kyselyistä ja mittauksista (esim. kouluterveys-, hyvinvointi-, Move! ja FUNA) saatu tieto ohjaa kehittämistyötä.

Elo-syyskuun kyselytulosten perusteella YHR valitsee keskeiset kehityskohteet ja seuraa niiden edistymistä talviloman jälkeisissä kyselyissä.

Kyselyt tuottavat tietoa, joka tukee sekä oppilaiden että henkilöstön hyvinvointia ja oikeusturvaa.

YHR:n työskentely

Yhteisön hyvinvointityötä suunnittelee, kehittää, toteuttaa ja arvioi yksikön monialainen hyvinvointiryhmä (YHR).

Ryhmä kokoontuu säännöllisesti – vähintään neljä kertaa vuodessa – ja hyödyntää vuosikellossa esitettyjä kehittämiskysymyksiä keskustelun tukena.

Tavoitteena on jatkuva, osallistava ja tietoon perustuva kehittäminen.

Käyttöohje

Vuosikellon voi tulostaa tai käyttää sähköisesti:

1. Luo kopio vuosikellosta oman koulunne Driveen.
2. Muokkaa yksikön omia sisältöjä ja värejä.
3. Lataa tiedosto PDF-muotoon ja tulosta sivut 2–3 A3-paperille.
4. Säilytä ja päivitä vuosittain yhdessä YHR:n kanssa.
5. Lue lisää ja löydä materiaalivinkkejä Pedanet-sivulta: <https://peda.net/lohja/peruskoulut/yhteisollinen-hyvinvointityo2>

